

You have downloaded a document from
RE-BUŚ
repository of the University of Silesia in Katowice

Title: Konferencja naukowa "Dziedzictwo Jana Pawła II w bibliotekach i archiwach krajowych i zagranicznych" (Kraków, 4 listopada 2014 r.)

Author: Beata Przewoźnik

Citation style: Przewoźnik Beata. (2015). Konferencja naukowa "Dziedzictwo Jana Pawła II w bibliotekach i archiwach krajowych i zagranicznych" (Kraków, 4 listopada 2014 r.). "Nowa Biblioteka" Nr 1 (2015), s. 150-154.

Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne - Bez utworów zależnych Polska - Licencja ta zezwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych oraz pod warunkiem zachowania go w oryginalnej postaci (nie tworzenia utworów zależnych).

UNIwersYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Nowa Biblioteka
Nr 1 (16), 2015

Beata Urszula Przewoźnik
Zakład Kultury Czytelniczej i Informacyjnej
Instytut Bibliotekoznawstwa i informacji Naukowej
Uniwersytet Śląski w Katowicach
e-mail: bbeata.p@poczta.onet.pl

**KONFERENCJA NAUKOWA *DZIEDZICTWO JANA PAWŁA II*
W BIBLIOTEKACH I ARCHIWACH KRAJOWYCH I ZAGRANICZNYCH
(KRAKÓW, 4 LISTOPADA 2014 R.)**

Biblioteka jest instytucją, która samym swoim istnieniem świadczy o rozwoju kultury. Jest ona bowiem skarbnicą piśmiennictwa, przez które człowiek wyraża swój zamysł twórczy, inteligencję, znajomość świata i ludzi, a także umiejętność panowania nad sobą, osobistego poświęcenia, solidarności i pracy dla rozwoju dobra wspólnego. (...) Biblioteka jest więc szczególną świątynią twórczego ducha ludzkiego, który odzwierciedla owo Boże Technienie, jakie towarzyszyło dziełu stworzenia świata i człowieka. Jeśli szukamy uzasadnienia dla obecności Papieża w tym budynku.

Jan Paweł II

Przemówienie podczas poświęcenia Biblioteki Uniwersytetu
Warszawskiego [1]

W Bibliotece Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie w dniu 4 listopada 2014 r. odbyła się konferencja naukowa pt. *Dziedzictwo Jana Pawła II w bibliotekach i archiwach krajowych i zagranicznych*. Konferencja została zorganizowana w ramach Dni Jana Pawła II, których IX edycja odbyła się w dniach 4-6 listopada 2014 r. Tegoroczne obchody przebiegały pod hasłem „Nadzieja”, a ich celem było upamiętnienie postaci św. Jana Pawła II i popularyzacja jego dziedzictwa w społeczności akademickiej Krakowa i całej Małopolski. Pamięć o św. Janie Pawle II uczczono różnymi wydarzeniami o charakterze naukowym, kulturalnym

i artystycznym, zorganizowanymi przez wyższe uczelnie Małopolski oraz zaproszone przez organizatorów instytucje. Przygotowano bogaty interdyscyplinarny program, obejmujący m.in. sesje naukowe, koncerty i przedstawienia teatralne, konkursy (literacki, fotograficzny) czy międzynarodowe sympozja naukowe.

Organizatorami Konferencji – *Dziedzictwo Jana Pawła II w bibliotekach i archiwach krajowych i zagranicznych* – były Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie, Biblioteka Główna Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II i Komitet Organizacyjny Dni Jana Pawła II w Krakowie, a patronat honorowy nad nią objęli: JE Ks. Kardynał Stanisław Dziwisz, Arcybiskup Metropolita Krakowski, JE Ks. Kardynał Stanisław Ryłko, JM Ks. prof. dr hab. Wojciech Zyzak, Rektor Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II i Fundacja im. Świętej Królowej Jadwigi dla Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie.

W ramach konferencji zaplanowano dziewiętnaście referatów, w czterech sesjach¹. Brały w niej udział zarówno osoby świeckie i duchowne, reprezentujące różne środowiska, regiony Polski i świata (Rzym, Kraków, Warszawa, Lublin, Katowice, Częstochowa, Rzeszów, Wrocław), różne uczelnie i instytucje (Akademia Muzyczna, Akademia Wychowania Fizycznego, Biblioteka Teologiczna Uniwersytetu Śląskiego, Biblioteka Politechniki Częstochowskiej, Centrum Myśli Jana Pawła II, Katolicki Uniwersytet Lubelski, Ośrodek Dokumentacji i Studium Pontyfikatu Jana Pawła II, Konfederację Bibliotek Kościelnych Fidelis, Uniwersytet Papieski Jana Pawła II, Uniwersytet Marii Curie Skłodowskiej, Uniwersytet Rzeszowski, Akademię Muzyczną, oraz przedstawiciele różnych specjalności (bibliotekarzy, bibliotekoznawców, muzykologów, lekarzy, teologów). Poszukiwania dziedzictwa Jana Pawła II odbywały się w różnych obszarach tematycznych i różnych przestrzeniach naukowych i badawczych.

Sesję I referatem – *Dziedzictwo św. Jana Pawła II w Relacji Komisji Historycznej dla procesu kanonizacyjnego Papieża* – rozpoczął Michał Jagosz. Prelegent jako kanonik rzymskiej bazyliki Santa Maria Maggiore, dyrektor w latach 1981-1999 i przewodniczący niezależnej Komisji Historycznej przy komitecie beatyfikacyjnym Jana Pawła II, której zadaniem było zebranie dokumentów w sposób wiarygodny odtwarzających życie, postać i działalność sługi bożego, szczegółowo przedstawił działania realizowane w ramach prac tej komisji. Wymienił typy i kategorie dokumentów, m.in. korespondencję urzędową, prywatną, dżs-y, bibliografie, opinie świadków i relacje, kazania, referaty naukowe, aneksy.

¹ Nie wygłoszono dwóch spośród zaplanowanych referatów: Krzysztofa Wodniaka (UPJPII Kraków) pt. *Szczególna rola Ewangelii w kształtowaniu współczesnej kultury jako źródła integralnego rozwoju człowieka na podstawie przemówień św. Jana Pawła II do Papieskiej Rady do spraw Kultury* oraz Barbary Trygar (Uniwersytet Rzeszowski) nt. „*Dotknięcie Świętego*” na przykładzie życia i twórczości Kazimierza Brauna.

Następnie wystąpił Jacek Urban (Uniwersytet Papieski Jana Pawła II Kraków) z prezentacją *Wojtyliana w zbiorach Archiwum Kapitulnego na Wawelu*, w której ocenił wawelski zbiór jako „kompletny, choć nieliczny, ale charakterystyczny dla osoby Jana Pawła II”. Znajdują się w nim m.in. rękopis dramatu *Brat naszego Boga* z 1944 r., dyplomy pergaminowe, akta wawelskie, metryki małżeństw, metryki chrztu, akta (w latach 1967-1978 zostało ochrzczonych przez Karola Wojtyłę trzydzieścioro czworo dzieci), zaświadczenia, księgi metrykalne, fotografie. Tematykę kontynuował Andrzej Bruździński (Uniwersytet Papieski Jana Pawła II Kraków), który w wystąpieniu: *Wojtyliana w Archiwum Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie*, przedstawił spuściznę Jana Pawła II w różnych dziełach zgromadzonych w archiwum (m.in. najstarszy dokument z 1948 r., listy, życzenia, korespondencje, modlitwy, dokumenty kościelne, praca dyplomowa Karola Wojtyły). A Helena Kupiszewska (Ośrodek Dokumentacji i Studium Pontyfikatu Jana Pawła II w Rzymie) omówiła kolekcję, na którą składały się głównie dary – rzeźba, grafika, rysunki, malarstwo i inne – w Domu Polskim Jana Pawła II przy Via Cassia 1 200 w Rzymie.

Ostatnim wystąpieniem w tej sesji był wykład Zdzisława Ryna (Akademii Wychowania Fizycznego Kraków) – *Ikonografia Jana Pawła II w krajach Ameryki Łacińskiej* – w którym autor zabrał słuchaczy w podróż do miejsc odległych i niezwykłych Ameryki Południowej, gdzie znaleźć można pomniki i ślady Jana Pawła II. Były to m.in. pomniki, muzea, tablice pamiątkowe, napisy, szpitale, domy opieki, uniwersytety, ulice, krzyże, dzwony, czy popiersia.

W sesji drugiej wystąpił ks. Jan Bednarczyk (Uniwersytet Papieski Jana Pawła II Kraków), zaprezentował genezę, idee i działania zmierzające do utworzenia biblioteki Uniwersytetu Papieskiego w Krakowie z darami z prywatnej biblioteki papieskiej.

Andrzej Dobrzyński (Ośrodek Dokumentacji i Studium Pontyfikatu Jana Pawła II Rzym) oraz Stanisława Postawa (Biblioteka Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II Kraków) mówili o watykańskiej instytucji naukowej, czyli Ośrodku Dokumentacji Jana Pawła II, na który składa się archiwum, biblioteka oraz muzeum. Dokumentuje on i popularyzuje nauczanie Jana Pawła II. Ośrodek został powołany wraz z Fundacją Jana Pawła II na podstawie dekretu papieskiego z 16 października 1981 r. i mieści się w działającym od 1980 r. Domu Polskim w Rzymie. Głównym jego zadaniem jest gromadzenie dokumentacji nauczania papieskiego. Szczególną uwagę poświęcono bibliotece, która gromadzi dzieła Jana Pawła II, książki dedykowane i ofiarowane papieżowi. Omówiono strukturę biblioteki książnicy, sposoby korzystania z niej oraz staże naukowe w ramach Erasmusa.

Referat Anny Z. Zmorzanki (Biblioteka Uniwersytecka Katolicki Uniwersytet Lubelski) – *Księgozbiór Jana Pawła II w Bibliotece Uniwersyteckiej KUL* – poświęcony został kolejnej bibliotece. Przedstawiono

w nim genezę i rozwój Biblioteki Uniwersyteckiej Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, a także dokonano jej charakterystyki. Zwrócono także uwagę na czytelnictwo i kategorie czytelników.

Następnie Bogumiła Warzachowska (Biblioteka Teologiczna Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach) dokonała analizy i systematyki prac naukowych tworzonych na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, a archiwizowanych w Bibliotece Teologicznej.

W ostatnim w tej sesji wystąpieniu przedstawicielka bibliotek technicznych zadała pytanie o miejsce dzieł Jana Pawła II w bibliotekach szkół technicznych w Polsce. Alicja Paruzel (Biblioteka Politechniki Częstochowskiej), badając zasoby siedemnastu bibliotek tego typu w Polsce, udzieliła twierdzącej i nieco zaskakującej wszystkich uczestników odpowiedzi o obecności tego typu zbiorów w bibliotekach technicznych.

Sesję trzecią rozpoczął referat Hanny Wojtysiak (Biblioteka Uniwersytetu Marii Curie Skłodowskiej) – *Poprzez Słowa do Słowa: myśl papieska w zbiorach Biblioteki Głównej UMCS.*, Referentka podała charakterystykę i ocenę struktury zbiorów w Bibliotece w Lublinie. Z kolei Beata Przewoźnik (Instytut Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Uniwersytet Śląski, Katowice) wskazała związki Jana Pawła II z turystyką górską w referacie – *Górskie dziedzictwo Jana Pawła II w zbiorach Centralnej Biblioteki Górskiej Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego w Krakowie*. Omówiła stan ilościowy i jakościowy zbiorów zgromadzonych w Centralnej Bibliotece Górskiej PTTK w Krakowie. Muzykologiczne ujęcie problemu zaprezentowała Maria Rusek (Akademia Muzyczna Kraków, w wystąpieniu: *Trzy poematy Karola Wojtyły w muzycznym opracowaniu Ireny Pfeiffer*. Omówiła życie i działalność Ireny Pfeiffer (1912-1996), kompozytorki, dyrygenta, pedagoga oraz twórcy tryptyku, trzech poematów Jana Pawła II opracowanych w latach 1981-1983 (*Magnifikat, Tryptyk Rzymski i Stanisław*).

Z kolei Renata Dulian (Biblioteka Uniwersytet Jana Pawła II Kraków), przedstawiła temat: *Problem gromadzenia literatury religijnej dla dzieci w bibliotece Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie na przykładzie literatury religijnej dla dzieci o Janie Pawle II*. Dokonała oceny i charakterystyki zgromadzonego księgozbioru, kwestii finansowych i organizacyjnych, a ponadto analizy literatury religijnej dla dzieci, jej rodzajów (m.in. Biblie, komiksy, opowiadania, kolorowanki, katechizmy), wydawców oraz ewangelizacyjną rolę tej literatury.

Następnie ks. Jerzy Witczak (Federacja Bibliotek Kościelnych FIDES Wrocław), w prezentacji – *Święty Jan Paweł II w serwisach informacyjnych Federacji Bibliotek Kościelnych FIDES* – omówił cele, możliwości i sposoby działania Federacji Bibliotek Kościelnych FIDES. Organizacja powstała 23 września 1991 r., jako Federacja zrzeszająca obecnie osiemdziesiąt sześć bibliotek (biblioteki wydziałów teologicznych i wyższych

seminariów duchownych w Polsce, diecezjalne i zakonne). Przedstawił zasoby serwisu: bazy online Federacji, Centralny Katalog Bibliotek FIDES, Księgozbiór Wirtualny Federacji FIDES, Elektroniczna Bibliografia Nauk Teologicznych, Jan Paweł II, Bibliografia polska 1949-1995, Multi-wyszukiwarka Fidkar oraz wykaz prac dyplomowych.

Do działalności popularyzatorskiej Centrum Myśli Jana Pawła II odniosła się Marta Dzieńkiewicz (Centrum Myśli Jana Pawła II) w referacie *Popularyzacja dziedzictwa Papieża Polaka w Internecie na przykładzie projektów Centrum Myśli Jana Pawła II.*, Odpowiedziała w nim na pytanie: kto i czego szuka o Janie Pawle II? Przedstawiła stan zasobów polskojęzycznych w sieci, braki w wersjach elektronicznych oraz możliwości Zintegrowanej Bazy Tekstów Papieskich.

Danuta Rebech (Biblioteka Uniwersytet Papieski Jana Pawła II) prezentowała zbiory audiowizualne związane z postacią Jana Pawła II w Bibliotece Uniwersyteckiej Jana Pawła II (542 z około 4 000). Podzieliła je na poszczególne kategorie, a także przedstawiła sposoby promowania tych źródeł.

W podsumowaniu zwrócono uwagę na istnienie wielu materiałów zachowanych w polskich i zagranicznych instytucjach, zajmujących się całościowo lub częściowo popularyzacją spuścizny Wielkiego Polaka i konieczność współpracy między tymi organizacjami. Dostrzeżono też niebezpieczeństwo rywalizacji między poszczególnymi ośrodkami. Wskazano na potrzebę współpracy i wzajemnej pomocy wśród ośrodków zajmujących się życiem i działalnością Jana Pawła II oraz ogromem pracy jaka jest jeszcze do wykonania w tym zakresie.

BIBLIOGRAFIA:

- [1] *Papież w Bibliotece* [online]. [Data dostępu: 08.09.2014]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.buw.uw.edu.pl/wystawy/jp2/R1/index.htm>.